

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УЧЕНИЧКОМ И СТУДЕНТСКОМ СТАНДАРДУ

Члан 1.

У Закону о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, број 18/10), у члану 1. речи: „оснивање и рад Републичког фонда за развој научног и уметничког подмлатка” бришу се.

Члан 2.

У члану 11. став 2. број: „8,50” замењује се бројем: „9,00”.

Члан 3.

После члана 11. додаје се члан 11а, који гласи:

„Право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте

Члан 11а

Право на стипендију за изузетно надарене ученике има ученик почев од другог разреда средње школе, који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који стално постиже одличан општи успех и који освоји једно од прва три места на међународним и републичким такмичењима која се налазе у календару такмичења ученика.

Право на стипендију за изузетно надарене студенте има студент почев од треће године студија, односно са остварених 120 ЕСП бодова (основне академске студије, мастер академске студије и докторске академске студије), који испуњава опште услове из члана 4. овог закона, који током студирања оствари просечну оцену најмање 9,00 и који је у континуитету уписивао године студирања на терет буџета Републике Србије.

За остваривање права из ст. 1. и 2. овог члана ученици и студенти полажу стандардизоване тестове, осим ученика и студената уметничких школа и академија који нису на теоретском одсеку.

Стипендија се додељује без обавезе враћања и исплаћује се у месечном новчаном износу који утврђује министар за сваку школску годину.

Министарство расписује конкурс за доделу стипендија, који садржи нарочито: услове за доделу стипендија, критеријуме за утврђивање редоследа кандидата, број корисника стипендије, датум и место полагања стандардизованих тестова, висину стипендије, потребна документа, рокове за пријављивање на конкурс и одлучивање о додели стипендија.

Тестирање кандидата спроводи одговарајући институт у саставу високошколске установе (у даљем тексту: Институт) и утврђује резултате тестирања.

Резултате тестирања Институт, преко Министарства, доставља саветима из следећих образовно-научних, односно образовно-уметничких поља: природно-математичке науке, друштвено-хуманистичке науке, медицинске науке, техничко-технолошке науке и уметност.

Председника и чланове савета из става 7. овог члана именује Конференција универзитета, на период од четири године.

Предлог ранг листе о додели стипендија утврђују савети из става 7. овог члана.

Коначну ранг листу и предлог одлуке о додели стипендија утврђује комисија коју именује министар. Комисију чине председници савета из члана 7. овог члана и представници Министарства.

Послови из ст. 8. и 9. овог члана обављају се као поверени.

Одлуку о додели стипендија доноси министар.

Одлука из става 12. овог члана коначна је.

Министарство води евиденцију о одобреним стипендијама.

На основу коначне одлуке о додели стипендије ученик, његов родитељ или старатељ, односно студент закључује са Министарством уговор о стипендији за изузетно надарене ученике, односно студенте, којим се ближе уређују права и обавезе у вези са коришћењем стипендије.

Ученик, односно студент који је закључио са Министарством уговор о стипендији за изузетно надарене ученике, односно студенте, има право да сваке наредне школске године продужи коришћење тог права, до завршетка школовања, ако достави доказе о томе да и даље испуњава прописане услове.

Ако ученик, односно студент који је закључио уговор са Министарством не достави доказе о томе да и даље испуњава прописане услове – губи право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте.

Право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте нема ученик, односно студент који је право на неку другу ученичку, односно студентску стипендију или кредит остварио у складу са одлуком надлежног органа из буџета јединице локалне самоуправе, односно из буџета Републике Србије.

Јединица локалне самоуправе може својом одлуком, у складу са материјалним могућностима, утврдити право на ученичку, односно студентску стипендију или кредит, ако је претходно за те намене у свом буџету обезбедила средства.

Ученик, односно студент за кога се утврди да је злоупотребом остварио право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте – трајно губи право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте по одредбама овог закона и дужан је да врати добијени износ.

Ближе услове за доделу стипендија из ст. 1. и 2. овог члана, критеријуме за утврђивање редоследа кандидата, начин и поступак остваривања права на стипендију, накнаду за израду стандардизованих тестова и друга питања од значаја за остваривање тог права прописује министар.”

Члан 4.

После члана 45. додају се чл. 45а, 45б, 45в, 45г, 45д, 45ђ и 45е, који гласе:

„Подаци у евиденцијама

Члан 45а

Евиденције које води установа садрже податке о установи, ученицима, односно студентима и њиховим родитељима или старатељима и запосленима.

Подаци о установи

Члан 45б

Подаци о установи су подаци у вези са правним статусом установе, односно статусом установе у систему ученичког и студентског стандарда, подаци о обављању основне делатности (смештај, исхрана, васпитни рад, одмор и опоравак и културне, уметничке, спортске и рекреативне активности и информисање), обављању друге делатности, развојном и годишњем плану рада и другим актима установе, органима установе, објекту и радним јединицама установе, дозволи за рад и категоризацији установе.

Установа у којој се остварује право ученика на васпитни рад води посебну евиденцију о васпитном, односно стручном раду, коју чине подаци о васпитним групама, распореду активности у току васпитног, односно стручног рада, дневном дежурству, сарадњи са родитељима, односно старатељима ученика и школом, здравственим и другим установама, програму васпитног, односно стручног рада и њиховом остваривању.

Евиденција о ученику, односно студенту

Члан 45в

Евиденцију о ученику, односно студенту чине подаци којима се одређује њихов идентитет (у даљем тексту: лични подаци), образовни, социјални и здравствени статус.

Лични подаци о ученику, односно студенту јесу: име и презиме ученика, односно студента, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон и држављанство.

Лични подаци о родитељу или старатељу ученика, односно студента јесу: име и презиме родитеља или старатеља, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања и контакт телефон, односно електронска адреса.

Подаци којима се одређује образовни статус ученика, односно студента јесу: подаци о уписаној средњој школи, односно високошколској установи, трајању образовања, односно студијском програму, уписаном разреду, односно години студија, години уписа, статусу, постигнутом успеху, положеним стандардизованим тестовима, изреченим васпитно-дисциплинским, односно дисциплинским мерама, а за ученике и подаци о учешћу на такмичењима и језику на коме на коме се остварује васпитни рад.

Подаци којима се одређује социјални статус ученика, односно студента јесу: подаци о стању породице (број чланова породичног домаћинства, да ли су родитељи живи, њихов образовни ниво, запослење, приход, примања социјалне помоћи и подаци о припадности осетљивој друштвеној групи), подаци о коришћењу права на смештај, исхрану и васпитни рад и о издатој ученичкој, односно студентској легитимацији, односно електронској картици, подаци о

коришћењу ученичког, односно студентског кредита и стипендије и стипендије за изузетно надарене ученике и студенте.

Подаци којима се одређује здравствени статус ученика, односно студента јесу подаци о здравственом статусу ученика, односно студента које уноси изабрани лекар надлежне здравствене установе, на основу којих се врши процена потреба за пружањем додатне васпитно-образовне, здравствене или социјалне подршке, односно за остваривање права на опоравак.

Евиденција о запосленима

Члан 45г

Евиденцију о запосленима чине следећи подаци: име и презиме, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, ниво и врста образовања, подаци о стручном усавршавању, подаци о држављанству, психичкој, физичкој и здравственој способности за рад са ученицима, односно студентима и провери тих способности, податак о неосуђиваности, податак о познавању језика на коме се изводи васпитни рад, подаци о врсти радног односа, односно ангажовања и стажу осигурања, подаци о стручном испиту и лиценци, подаци о задужењима, плати и учешћу у раду органа установе.

Начин прикупљања података за евиденције о ученицима и студентима

Члан 45д

Подаци у евиденцијама прикупљају се на основу документације коју, на захтев ученика, његовог родитеља или старатеља, односно студента издају надлежни органи, а у сврху остваривања права из области ученичког и студентског стандарда.

Нарочито осетљиви подаци обрађују се уз пристанак лица који се даје у писменом облику, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Вођење евиденција

Члан 45ђ

Прикупљени подаци чине основ за вођење евиденција у установи, односно Министарству, у оквиру јединственог информационог система просвете, према закону којим се уређују основе система образовања и васпитања.

У погледу вођења евиденција примењује се закон којим се уређује заштита података о личности.

Обрада података

Члан 45е

Податке о установи, односно другој организацији која обавља поједине послове из делатности ученичког и студентског стандарда за потребе вођење регистра установа и других организација прикупља Министарство.

Податке о ученицима, односно студентима – за евиденцију за остваривање права на смештај, исхрану, одмор и опоравак, а за ученика и за

васпитни рад, прикупља установа и доставља Министарству податке о броју корисника.

Податке о ученицима, односно студентима – за евиденцију о одобреним ученичким и студентским кредитима и стипендијама и стипендијама за изузетно надарене ученике и студенте прикупља Министарство, односно одговарајућа пословна банка, која их у складу са закљученим уговором доставља Министарству.

Податке о запосленима прикупља установа и доставља Министарству податке о броју запослених и личне податке о васпитачима и стручним сарадницима – психолозима и педагозима за потребе вођења регистра васпитача, психолога и педагога.

У поступку остваривања права из области ученичког и студентског стандарда забрањено је објављивати јавно на ранг листи следеће личне податке о ученицима, односно студентима: јединствени матични број грађана ученика и студената, адресе њиховог становања, бројеве телефона, као и нарочито осетљиве податке о ученицима, односно студентима.”

Члан 5.

У члану 53. став 2. мења се и гласи:

„За директора установе може бити именовано лице које је стекло високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) или лице које је стекло високо образовање на основним студијама на факултету у трајању од најмање четири године, а које је у погледу права која из њега произлазе изједначено са академским називом мастер.”

Члан 6.

У члану 60. став 5. мења се и гласи:

„Послове васпитача и стручног сарадника из ст. 1. и 2. овог члана може да обавља лице које је стекло одговарајуће високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) или лице које је стекло високо образовање на основним студијама на факултету у трајању од најмање четири године, а које је у погледу права која из њега произлазе изједначено са академским називом мастер.”

Члан 7.

Део VI. Републички фонд за развој научног и уметничког подмлатка, са чл. 70–81, брише се.

Члан 8.

У члану 90. ст. 3. и 4. бришу се.

Досадашњи ст. 5. и 6. постају ст. 3. и 4.

Члан 9.

Члан 92. мења се и гласи:

„Послове инспектора може да обавља лице са стеченим одговарајућим високим образовањем, и то:

1) лице које је завршило основне академске и мастер академске студије у области правних или економских наука;

2) лице које је стекло стручни назив дипломирани правник, односно дипломирани економиста на основним студијама на факултету у трајању од најмање четири године, који је у погледу права која из њега произлазе изједначен са академским називом мастер.

Лица из става 1. овог члана морају да имају положен државни стручни испит и најмање пет година рада у државним органима, органима територијалне аутономије или органима јединица локалне самоуправе.

Образац легитимације за инспектора прописује министар.”

Члан 10.

У члану 95. став 1. после тачке 9) додају се тач. 9а) и 9б), које гласе:

„9а) не води прописану евиденцију (члан 45);

9б) уколико јавно на ранг листи објави следеће личне податке о ученицима, односно студентима: јединствени матични број грађана ученика и студената, адресу њиховог становања, број телефона и нарочито осетљиве податке о ученицима, односно студентима (члан 45е).”

Члан 11.

Ученици и студенти који су остварили право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте, односно за развој научног и уметничког подмлатка и који имају закључене уговоре у складу са раније важећим прописима, настављају да користе то право до завршетка започетог школовања, у складу са закљученим уговором и прописом по ком су то право остварили.

Члан 12.

Даном ступања на снагу овог закона престаје са радом Републички фонд за развој научног и уметничког подмлатка основан Законом о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, број 18/10), а његова права, обавезе, предмете и архиву преузима Министарство.

Члан 13.

Министар ће у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте, у складу са овим законом.

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о ученичком и студентском стандарду садржан је у члану 97. тачка 10) Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

После трогодишње примене Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, број 18/10), констатовано је да постоје проблеми у обезбеђивању студентских стипендија, а посебно стипендија за изузетно надарене ученике и студенте које треба да се остварују преко Републичког фонда за развој научног и уметничког подмлатка (у даљем тексту: Фонд). Осим наведеног, постојала је обавеза усаглашавања вођење евиденција у области ученичког и студентског стандарда са Законом о заштити података о личности („Службени гласник РС”, бр. 97/08, 104/09 – др.закон, 68/12 – одлука УС и 107/12), као и потреба усаглашавања одредаба које се односе на захтеве у погледу стеченог образовања за директоре, васпитаче, стручне сараднике и инспектора у Министарству са Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12).

Студентске стипендије

Праћењем реализације конкурса за доделу студентских стипендија за период 2002.-2013. године, уочен је континуитет у повећању броја студената који испуњавају прописане услове у погледу постигнутог успеха за остваривање права на стипендију, односно који су положили све испите и постигли успех са просечном оценом најмање 8,50. У 2002. години одобрено је – 1174 стипендије, у 2003. години – 1880 стипендија, у 2004. години – 2294 стипендије, у 2005. години – 3085 стипендија, у 2006. години – 3551 стипендија, у 2007. години – 4350 стипендија, у 2008. години – 5811 стипендија, у 2009. години – 7046 стипендија, у 2010. години – 8411 стипендија, у 2011. години – 11015 стипендија, у 2012. години – 13368 стипендија и у 2013. години – 14021 стипендија.

Имајући у виду напред наведено, а да су буџетска средства ограничена, ради подстицања најуспешнијих студената и подизања квалитета у области остваривања права на студентску стипендију, неопходно је изменити законска решења, тако што ће се повећати захтеви у погледу постигнутог успеха у току студија. Према броју студената који конкуришу за доделу стипендије, оптимално решење је да се просечна оцена са 8,50 повећа на просечну оценом 9,00. Сви студенти који испуне овај посебан услов имаће право на стипендију.

Ради заштите материјалног положаја студената који постижу високе резултате у току студија, Предлогом закона није предложено да се у Закону истовремено измени и решење за студентски кредит, тако да је просечна оцена најмање 8,50 остала и даље услов за ослобађање од отплате добијеног студентског кредита.

Стипендије за изузетно надарене ученике и студенте

Осим редовних стипендија, у систему ученичког и студентског стандарда постоји традиција доделе стипендија за изузетно надарене ученике и студенте.

Законом о ученичком и студентском стандарду из 2010. године (у даљем тексту: Закон) утврђено је да се стипендије за изузетно надарене ученике и

студенте обезбеђују преко Фонда, који је основан ради систематског и организованог старања Републике Србије о развоју изузетно надарених ученика и студената за научни и уметнички рад (чл. 70–81. Закона).

У управном одбору, као органу управљања Фондом требало је да буду заступљени по два представника министарства надлежног за послове просвете и министарства надлежног за послове науке и један члан као представник министарства надлежног за послове културе. Средства за рад Фонда обезбеђивала би се из буџета Републике Србије – из средстава намењених за финансирање у области просвете, науке и културе, као и из донација, поклона и других извора у складу са законом. Чињеница је да директор, управни одбор и стручни органи - савети Фонда нису именовани. Такође, чињеница је да се од 2003. године средства за стипендије за изузетно надарене ученике и студенте обезбеђују искључиво из буџета Републике Србије, са позиције министарства надлежног за послове просвете. Посебно, од доношења Закона о министарствима 2011. године, делокруг Министарства просвете и Министарства за науку и технолошки развој обједињени су у једно министарство, и није могуће именовати управни одбор Фонда у складу са законом, а средства за стипендије се и даље обезбеђују са позиције једног министарства.

Према решењима из Предлога закона више неће бити посебних трошкова за рад Фонда (накнада зараде за директора и запослене, као и други трошкови за рад Фонда) и сва расположива средства, осим трошкова за спровођење стандардизованих тестова (око 1.500.000,00 динара), додељују се ученицима и студентима. Уређено је и да ученик, односно студент нема право на стипендију, ако је право на неку другу стипендију или кредит остварио из буџета јединице локалне самоуправе или из буџета Републике Србије, као и последице у случају злоупотребе права.

Према досадашњој пракси, до 2012. године министарство надлежно за послове образовање годишње је одобравало око 200 нових стипендија за изузетно надарене ученике и студенте (око 150 за студенте и око 50 за ученике), а коришћења стипендије продужавало је око 500 корисника.

Законом је било предвиђено да право на стипендију за изузетно надарене ученике имају одлични ученици средњих школа који освоје једно од прва три места на одговарајућем такмичењу и студенти који су током студирања остварили просечну оцену најмање 9,00 и нису губили ниједну годину. Ученици и студенти имали су обавезу да положе стандардизоване тестове, осим ученика и студената уметничких школа и академија који нису на теоретском одсеку.

Новим решењима у Предлогу закона извршено је одговарајуће прецизирање законских решења и усаглашавање са досадашњом праксом. Право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте може, под прописаним условима, да почне да користи ученик од другог разреда средње школе и да ово право продужава све до завршетка студија, уколико настави да испуњава прописане услове. Како постоји могућност коришћења стипендије у континуитету од другог разреда средње школе до завршетка докторских студија, то су за студенте који нису били корисници ове стипендије од узраста ученика, утврђени услови у погледу почетка коришћења стипендије – од треће године студија. У условима када су средства ограничена, било је неопходно предложити решење које ће бити гаранција да ће ову престижну стипендију добити, а затим и продужавати до краја школовања, само изузетно надарени ученици и студенти.

Код предлагања нових решења за студентску стипендију и стипендију за изузетно надарене ученике и студенте водило се рачуна о досадашњој доброј пракси и мотивацији ученика и студената да постизањем одговарајућег успеха у току школовања обезбеде одговарајућу материјалну подршку. Ученички и студентски кредит користи највећи број ученика и студената, а износ кредита се утврђује према износу учешћа ученика и студента у цени смештаја и исхране; висина ученичке и студентске стипендије утврђује се најмање у износу ученичког и студентског кредита; а висину стипендије за изузетно надарене ученике и студенте треба да утврђује министар и може се очекивати да ће њихов износ у постојећим условима обезбедити знатно побољшање услова за даљи рад и развој ученика и студената.

Усаглашавање са прописима

Закон је требало усагласити и са прописима у области заштите података о личности, у делу који се односи на евиденције, као и са прописима у области високог образовања, у делу који се односи на захтеве у погледу стеченог образовања за одговарајућа лица.

Законом из 2010. године утврђене су врсте евиденције, начин вођења (писмена и електронска форма), рокови чувања (трајно се чувају књиге матичне евиденције о ученицима, односно студентима) и рокови достављања података из евиденције Министарству.

Предлогом је прецизно наведено које податке садрже евиденције које се воде у установи, у складу са захтевима Закона о заштити података о личности, односно Стратегијом заштите података о личности. Прецизиране су одредбе о заштити, односно прикупљању и обради података које треба да обезбеде укључивање евиденција из области ученичког и студентског стандарда у јединствени информациони систем просвете. Наглашено је који се подаци о ученику и студенту не могу објављивати јавно на ранг листи и прописане су казне за прекршај.

Предлогом су прецизно наведени захтеви у погледу стеченог образовања за директоре, васпитаче, стручне сараднике и инспектора у Министарству, према прописима у области високог образовања.

Анализа примене Закона, пре свега остваривања права ученика и студената на смештај, исхрану, васпитни рад, одмор и опоравак, као и ученичке и студентске кредите и стипендије, показала је да је Закон у основи одговорио очекивањима која су постојала при његовом доношењу, а посебно јер су створени услови да се доношењем одговарајућих стандарда знатно побољшају услови смештаја и квалитета исхране у установама за смештај, исхрану, одмор и опоравак ученика и студената али да је за даље унапређивање система ученичког и студентског стандарда потребно извршити измену Закона, посебно у делу који се односи на стипендије и заштиту података о личности, како је предложено.

Решења из Предлога закона треба да обезбеде постизање следећих циљева:

– јединствен и ефикасан систем пружања материјалне подршке ученицима и студентима (ученички и студентски кредити и стипендије), у зависности од постигнутог успеха и социјално-економског статуса породице ученика, односно студента, ради стварања услова за доступније, ефикасније и квалитетније образовање и васпитање и посебно подизање квалитета у области остваривања права на студентске стипендије;

– подстицање развоја изузетно nadарених ученика и студената за научни и уметнички рад; прецизни услови и поступак доделе стипендија за изузетно nadарене ученике и студенте, уз поштовање добре праксе да се задрже одговарајући услови: изузетан успех у учењу, положени стандардизовани тестови и резултати на међународним и републичким такмичењима (само за ученике), како би ову престижну стипендију и на даље добијали само изузетно nadарени ученици и студенти, као подршку за научни и уметнички рад;

– заштиту права ученика и студената који су остварили право на стипендију за изузетно nadарене ученике и студенте, односно за развој научног и уметничког подмлатка по раније важећим прописима;

– контролу и рационално коришћење буџетских средстава која су намењена за материјалну подршку ученицима и студентима (накнаде за социјалну заштиту);

– заштита података о личности у складу са постигнутим стандардима, односно начелима према прописима којима се уређује заштита података о личности;

– укључивање евиденција из области ученичког и студентског стандарда у јединствени информациони систем просвете у надлежности Министарства;

– усаглашеност захтева у погледу стеченог образовања за директоре, васпитаче, стручне сараднике и инспектора у Министарству са законом којим се уређује високо образовање.

Проблеме у примени Закона није могуће решити без доношења новог закона, односно измене и допуне Закона и то је једини начин за решавање проблема.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Члан 1. уређује брисање одредаба о оснивању Републичког фонда за развој научног и уметничког подмлатка.

Члан 2. уређује измену посебног услова за добијање студентске стипендије. Повећани су захтеви у погледу постигнуте просечне оцене са 8,50 на 9,00 ради подизања квалитета у области остваривања права на стипендију. Предложена решења обезбеђују да се настави са добром праксом и правилима доделе стипендије студентима који постижу најбоље резултате.

Предлогом закона се не предлаже истовремена измена у делу који се односи на студентски кредит. Задржавање постојећег решења у Закону да је просечна оцена најмање 8,50 услов за ослобађање од отплате добијеног студентског кредита, позитивно ће утицати на стандард студената и њихових породица, односно ублажиће последице поштравања услова за добијање студентске стипендије (студенти са просечном оценом 8,50 неће добити студентску стипендију, али могу добити студентски кредит који неће морати да врате уколико у тој години задрже исти успех).

Према томе, предложена измена Закона којом се мењају посебни услови за добијање стипендије неће битније утицати на материјални положај најуспешнијих студената.

Члан 3. уређују се услови, начин и поступак доделе стипендија за изузетно nadарене ученике и студенте.

Осим општих услова које ученик, односно студент треба да испуни за остваривање права у области ученичког и студентског стандарда, чланом 3.

Предлога закона (нови члан 11а ст. 1. и 2.) утврђени су и посебни услови које треба да се испуне за доделу стипендије за изузетно надарене ученике и студенте.

Право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте остварује се на основу конкурса који расписује надлежно министарство. Осим изузетних резултата у претходном школовању (за ученике - одличан успех у учењу и резултати на међународним и републичким такмичењима, а за студенте – континуитет и просечна оцена у току студија најмање 9,00) кандидати треба да положе и стандардизоване тестове, које припрема одговарајући институт у саставу високошколске установе и утврђује резултате. У доношењу одлуке о додели стипендија учествују, између осталог, и савети које именује Конференција универзитета из одговарајућих образовно-научних, односно образовно-уметничких поља, како би се обезбедио високи стандард доделе стипендија. Посао Конференције универзитета и савета се обавља као поверен. Одлуку о додели стипендија доноси министар.

Ради заштите и рационалног коришћења буџетских средстава уређује се да право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте нема ученик, односно студент који је право на неку другу ученичку, односно студентску стипендију или кредит остварио у складу са одлуком надлежног органа из буџета јединице локалне самоуправе, односно из буџета Републике Србије, а да у случају злоупотребе права, ученик, односно студент трајно губи право на стипендију за изузетно надарене ученике, односно студенте, што има за последицу и обавезу враћања добијених средстава.

Овим чланом дато је и изричито овлашћење јединици локалне самоуправе да може својом одлуком, у складу са материјалним могућностима, утврдити право на ученичку, односно студентску стипендију или кредит, ако је претходно за те намене у свом буџету обезбедила средства.

Члан 4. додају се одредбе којима се уређује садржина евиденција које се воде у области ученичког и студентског стандарда (подаци о установама, о ученицима, односно студентима и о запосленима), као и начин прикупљања података за евиденције и обрада података, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности. Законом из 2010. године утврђене су врсте евиденције, начин вођења евиденција, рокови чувања и рокови достављања података из евиденције Министарству.

Ради спречавања могућих злоупотреба личних података о ученицима, односно студентима, Предлогом закона је у новом члану 45е став 5. изричито наведено који се подаци не могу јавно објављивати на ранг листи.

Чл. 5. и 6. врши се усаглашавање одредбе Закона у делу који се односи на захтеве у погледу стеченог образовања за директоре, васпитаче и стручне сараднике са законом из области високог образовања.

Члан 7. уређује брисање дела VI. Републички фонд за развој научног и уметничког подмлатка, са чл. 70–81. Закона, који се односе на оснивање и рад Републичког фонда за развој научног и уметничког подмлатка, као и на услове и начин доделе стипендија за изузетно надарене ученике и студенте у Фонду.

Члан 8. уређује брисање одредаба које се односе на надзор над радом Фонда.

Члан 9. усаглашава одредбе Закона којима се утврђују захтеви у погледу стеченог образовања за инспектора у Министарству са законом из области високог образовања и утврђује овлашћење за министра да прописује образац легитимације за инспектора.

Члан 10. прописује казне за прекршај у вези са вођењем евиденција и објављивањем података о ученицима и студентима.

Члан 11. садржи заштитну одредбу за ученике и студенти који су остварили право на стипендију за изузетно надарене ученике и студенте, односно за развој научног и уметничког подмлатка, према раније важећим прописима, и који имају закључене одговарајуће уговоре.

Члан 12. уређује се престанак рада Републичког фонда за развој научног и уметничког подмлатка, основаног Законом и преузимање његових права, обавеза, предмета и архиве од стране Министарства.

Члан 13. прописује се рок за доношење подзаконских аката за спровођење закона.

Члан 14. садржи завршне одредбу о ступању на снагу прописа.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се Закон усвоји по хитном поступку како би се спречиле штетне последице по изузетно надарене ученике и студенте, који су постигли врхунске резултате у образовно-научним и образовно-уметничким пољима и који заслужују посебно признање и материјалну подршку за даљи образовни, научни и уметнички рад. Усвајањем измена и допуна Закона обезбедиће се континуитет и задржати традиционално високи квалитет у додели ове престижне стипендије, као и јасна правила за расписивање конкурса за наредну школску годину